

Tartalom

1. A turizmus-szatellitszámlák értelmezése	2
2. A szatellitszámlák alakulása	2
2.1. A külföldiek magyarországi turisztikai kiadásai	2
2.2. A lakosság belföldi turisztikai kiadásai	3
2.3. A külföldre utazók külföldön megvalósult turisztikai kiadásai.....	3
2.4. A külföldiek és a lakosság hazai turisztikai kiadásai	4
2.5. A turizmus és más ágazatok termelési számlái	4
2.6. Foglalkoztatottság a turizmusra jellemző ágazatokban	5
2.7. Bruttó állóeszköz-felhalmozás a turizmusra jellemző ágazatokban	5
2.8. A turizmus főbb jellemzői, 2012.....	5
2.9. A turisztikai teljesítmény és foglalkoztatás alakulásának hatása a nemzetgazdaság egészére (multiplikátorhatás).....	6
3. Mellékletek	7
3.1. Összefoglaló adatok.....	7
3.2. A turisztikai ágazatok kategóriái	8
Fogalmak	9

Táblák

[Turizmus-szatellitszámlák, 2012](#)

[Tourism satellite accounts, 2012](#)

Jelmagyarázat

Elérhetőségek

1. A turizmus-szatellitszámlák értelmezése

A kiadvány célja a turizmus-szatellitszámlák bemutatása 2012. évre, a 2014-ben újraindított turizmus-szatellitszámlák táblák sorozatának (2010–2011) a folytatásaként. Az új módszertan a nemzetközi szervezetek – az ENSZ Turisztikai Világszervezete (UNWTO), az ENSZ Statisztikai Divíziója (UNSD), a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (OECD) és az Európai Unió Statisztikai Hivatala (EUROSTAT) – ajánlásainak figyelembevételével készült.

A turizmus-szatellitszámlák olyan harmonizált rendszer, melynek segítségével mérhetővé válik a turizmus átfogó gazdasági teljesítménye. Keresleti oldalon megjelennek a lakossági utazások és költsékek, a kínálati oldalon a turizmus nemzeti számlák módszertanával előállított termelési számlái. Így kimutatható, hogy mennyi a turizmus hozzájárulása a gazdasághoz és mennyi a turizmusban foglalkoztatottak aránya.

A jelenlegi módszertan szerint a következő tevékenységek tartoznak a turizmus ágazatba: szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás, vasúti, közúti, vízi, illetve légiforgalmi személyszállítás, személygépjármű-kölcsönzés, utazási irodák, utazásszervezők és egyéb foglalási tevékenységek, kulturális szolgáltatások, valamint sport- és szabadidős tevékenységek. Turizmushoz kapcsolódó egyéb ágazatok még a gyógyfürdő-szolgáltatások, valamint a szállítást kiegészítő tevékenységek.

A kiadványhoz kapcsolódó táblák megfelelnek a nemzetközi ajánlásoknak, így más országokéval is összehasonlíthatóak, mind tartalom, mind felépítés szempontjából. Ugyanakkor az államigazgatás turisztikai kiadási adatait tartalmazó 9. tábla adatforrás hiányában nem állítható elő. Ezért a táblasorozatban a bruttó állóeszköz-felhalmozási adatokat tartalmazó 8. táblát a nem pénzügyi mutatók 10. táblája követi.

2. A szatellitszámlák alakulása

A turizmus-szatellitszámlák rendszere a nemzeti számlák módszertanát, meghatározásait és osztályozásait alkalmazza, melyek használatával kimutatható a turizmusra jellemző ágazatok kibocsátásának és hozzáadott értékének aránya a teljes nemzetgazdaságon belül.

2012-ben a turizmusra jellemző ágazatok nemzetgazdasági bruttó kibocsátáson belüli aránya 5,5, a multiplikátor¹ termelési hatásokat is figyelembe véve 8,8% volt. Az ágazatok hozzáadott értékének aránya a nemzetgazdaság összesenből 5,8% volt, ez a multiplikátorhatással együtt 9,4%-ot jelent. A turizmus részesedése lényegében a turizmus-szatellitszámlák számításának kezdete – 2004 – óta közel állandó, azaz a turizmus teljesítménye a gazdaság teljesítményével együtt változik.

A turizmus foglalkoztatottságra vonatkozó halmozódó hatásait is a fenti módon, egy közelítő becsléssel mutathatjuk ki. A 7. táblában megjelenő egyenértékesített létszám aránya a turisztikai ágazatokban 9,2%. Az ágazatonkénti létszám/kibocsátás arányok és az output multiplikátor-indexek alapján a turizmus közvetlen és közvetett módon összesítve a nemzetgazdasági foglalkoztatottság 12,1%-át adja.

2.1. A külföldiek magyarországi turisztikai kiadásai

A külföldiek magyarországi turisztikai kiadásai 2012-ben 841 milliárd forintot tettek ki, 2011-hez képest folyó áron 0,8%-kal kevesebbet. A több napra látogatók költségeinek aránya az összes kiadáson belül 93%-ot tett ki.

A külföldi látogatók kiadásai jelentős részét, 23%-át szálláshely-szolgáltatásokra, 17%-át vendéglátási, 14%-át személyszállítási szolgáltatásokra fordították. A sport- és szabadidős, valamint a kulturális szolgáltatásokra fordított kiadások részesedése 7,4, illetve 3,8% volt. A turizmushoz kapcsolódó kiadások esetében ki kell emelni még a gyógyfürdő-szolgáltatásokra fordított kiadásokat (ezek aránya 9,0% volt).

A több napra látogatók kiadásait főként szálláshely- és vendéglátás-szolgáltatásokra, az egy napos látogatók nem turisztikai célú egyéb áruk vásárlására fordították. A több napra látogatók körében az egyéb

¹ A multiplikátor-szorozók számítását a KSH az ÁKM-számításokkal egy időben frissíti. Ennek következtében a turizmusra vonatkozó multiplikátor-indexek legközelebb a 2015. évi adatokkal módosulnak.

más áruk vásárlása 20%-os, és közlekedésre is arányaiban (15%) jelentős összeget fordítottak. Az egy napra látogatók elsősorban a határközeli településeken lévő kiskereskedelmi egységeket látogatták bevásárlási céllal, így esetükben a 44% súlyú egyéb kategória leginkább a bevásárlóturizmust tartalmazza. A gyógyfürdő-látogatásra fordított kiadásai jelentik a második legnagyobb kiadási csoportot, ami a teljes összeg negyedét adja.

2011-hez képest a szerkezetet illetően számottevő változás csak egy tétel súlyában következett be: a légi személyszállításra fordított kiadások aránya 7,8%-ról 12%-ra nőtt. A több napra látogatók kiadásainak aránya 94,6%-ról 1,3 százalékponttal mérséklődött.

2.2. A lakosság belföldi turisztikai kiadásai

A lakosság hazai turisztikai kiadásai két részből tevődnek össze. Egyrészt a rezidensek által megtett belföldi utazások költségeiből, másrészt a rezidenseknek a külföldi utazásaikhoz kapcsolódó országhatáron belüli kiadásaiból.

2012-ben a rezidensek 475 milliárd forintot fordítottak belföldi utazásra, ez az összes belföldi kiadás mintegy 82%-a, a külföldi utazásokhoz kapcsolódó 104 milliárd forint határon belüli költségként jelentkezett. Az összes hazai utazó által elköltött összeg 580 milliárd forint volt, ennek 62%-a, 357 milliárd forint jutott a többnapos utazásokra. Az egynapos látogatók belföldi és külföldi utazásaik során 222 milliárd forintot költöttek el hazánkban.

A lakosság belföldi turisztikai fogyasztása folyó áron 0,9%-kal volt magasabb, mint egy évvel korábban, ezen belül a rezidensek belföldi utazásai során megvalósult kiadások 1%-kal emelkedtek, míg a külföldi utazásokhoz kapcsolódóan felmerült, de a határon belül megvalósult kiadások összege 1,8%-kal kevesebb volt, mint 2011-ben.

2.3. A külföldre utazók külföldön megvalósult turisztikai kiadásai

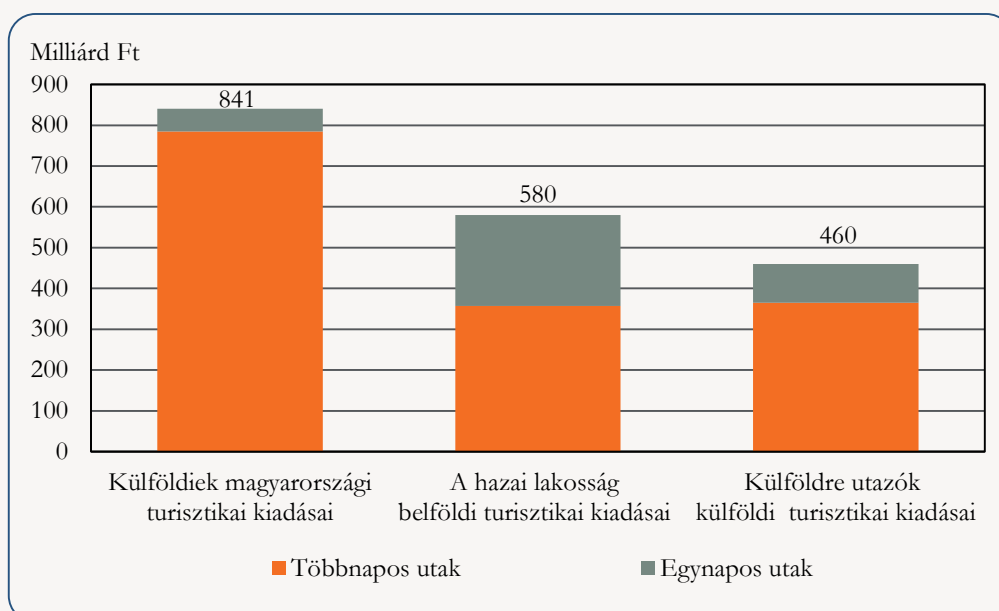
A külföldre utazók turisztikai kiadásai a magyar lakosság (rezidensek) Magyarország területén kívüli kiadásait tartalmazzák.

2012-ben a turisztikai céllal külföldre látogatók 460 milliárd forintot költöttek a határon túl. Az összes kiadás 79%-a a többnapos úton részt vevők költsége. A többnapos látogatók szálláshely-szolgáltatásra, az egy napra látogatók vásárlásra és vendéglátásra fordítottak a legtöbbet.

A külföldön megvalósult turisztikai kiadások összege folyó áron 7,0%-kal csökkent 2011-hez, 18%-kal 2008-hoz viszonyítva.

1. ábra

Turisztikai kiadások a látogatók csoportjai szerint, 2012

2.4. A külföldiek és a lakosság hazai turisztikai kiadásai

2012-ben a hazai turisztikai fogyasztás összege 1420 milliárd forint volt, 2011-hez képest gyakorlatilag változatlan. A hazai turisztikai fogyasztás 59%-át a külföldiek adták.

A két legjelentősebb szolgáltatás (a szálláshely-szolgáltatás és a vendéglátás) összesített részesedése elérte a kiadások 36%-át, ezen belül a külföldiek kiadásai a jelentősebbek, arányuk e két szolgáltatás esetében majdnem kétharmados. A turisztikai fogyasztás több mint egytizedét személyszállításra költötték, itt is nagyobb arányban vannak a külföldi turisták. A kiadások harmadát a nem turisztikai áruk és szolgáltatások vásárlása tette ki, főként a belföldi turisták révén. Sport- és szabadidős tevékenységekre, illetve gyógyfürdő-szolgáltatásokra a kiadások egyaránt 5,9%-a jutott, ezekre a külföldiek költöttek többet. A gyógyfürdő-szolgáltatások 90%-át a külföldiek kiadásai tették ki. A külföldi fogyasztás magas részesedése abból adódik, hogy a hazai lakosság elsősorban helyben (tehát a szokásos lakókörnyezet elhagyása nélkül) veszi igénybe a felsorolt szolgáltatásokat, így ezek a kiadásai nem minden esetben sorolhatók a turisztikai költsékekhez. Kulturális tevékenységekre a kiadások 2,7, utazásszervezésre 1,9%-a jutott.

2.5. A turizmus és más ágazatok termelési számlái

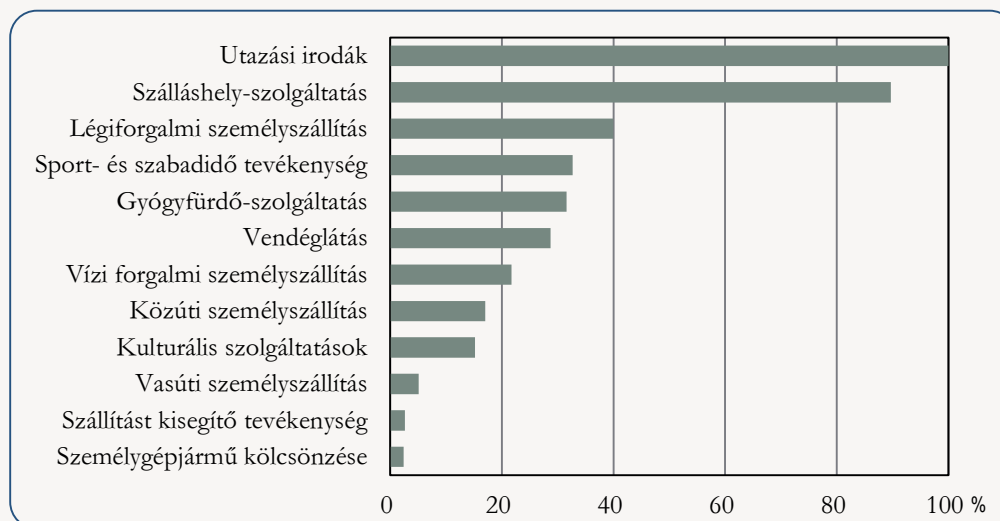
A turizmus-szatellitszámlák (5–6. tábla) központi táblái a turisztikai ágazatok összes kibocsátását határozzák meg a turizmus-specifikus termékek és szolgáltatások szerint. Az ágazati mátrixtábla a nemzeti számlák szerinti forrástáblán és az ágazati kapcsolatok mérlegein alapul, ami azt mutatja, hogy az adott ágazatba sorolt vállalatok a főtevékenységen kívül milyen más tevékenységeket végeztek.

2012-ben a turisztikai ágazat kibocsátása 3167 milliárd forint volt alapáron, az előző évhez képest 0,5%-kal csökkent. Az összes folyó termelőfelhasználás (piaci beszerzési áron), azaz a termeléshez felhasznált termékek és szolgáltatások értéke 1771 milliárd forintot tett ki, így a turisztikai ágazatok összes hozzáadott értéke alapáron 1396 milliárd forint volt. A turisztikai kibocsátás aránya az alapáras hazai termelésből 5,5, a hozzáadott értékének aránya a nemzetgazdaság hozzáadott értékéből 5,8% volt.

A turizmus-specifikus tevékenységek egyes típusaiban különböző az általuk létrehozott összes teljesítményből a turisták által igénybe vett hányad. Ez a hányad 2012-ben az utazásszervezés és a szálláshely-szolgáltatás esetében volt a legmagasabb (100 és 90%). A légi forgalom, a sport- és szabadidős tevékenység, a gyógyfürdő-szolgáltatások esetében ez az arány csupán 40, 33, illetve 32%-ot tett ki. A vendéglátás, a vízi és a közúti személyszállítás, valamint a kulturális szolgáltatások esetén a turisztikai célú fogyasztás aránya 29, 22, 17, illetve 15% volt. A vasúti személyszállítás, a szállítást kiegészítő tevékenységek és a személygépjármű-kölcsönzés teljesítményének 5,1, 2,6, illetve 2,4%-át kötötte le a turisztikai kereslet. Az egyéb áruk és szolgáltatások esetében ez az arány 1% körül alakult.

2. ábra

A turisták által igénybe vett hányad az egyes turizmus-specifikus tevékenységek teljesítményéből, 2012

2011-hez képest néhány területen következett be jelentős változás: a légiforgalomban a turisták által igénybe vett hányad 12, a vízi szállításban 8,5 százalékponttal emelkedett, a szálláshely-szolgáltatásban 10 százalékponttal csökkent. A kulturális szolgáltatások esetén 5,1 százalékpontos növekedés mutatható ki egy év alatt.

2.6. Foglalkoztatottság a turizmusra jellemző ágazatokban

A turisztikai ágazatok foglalkoztatottsági adatai között a betöltött állások száma, a ledolgozott órák száma és az egyenértékesített létszámmutatók jelennek meg. A turizmus-szatellitszámla foglalkoztatási adatai összhangban vannak a nemzeti számlák rendszerével, és számba veszik a foglalkoztatottság valamennyi formáját – a fő- és mellékfoglalkozást, azon belül a teljes és a részmunkaidős foglalkoztatást (a turizmusban ugyanis gyakori az atipikus foglalkoztatás).

Az egyenértékes (teljes munkaidősre átszámított) létszám a referenciaidőszak (jelen esetben egy év) alatt ledolgozott órák számának, valamint ugyanazon időszak alatt a teljes munkaidőben dolgozók által teljesített átlagóraszámnak a hányadosa.

2012-ben a betöltött turisztikai állások száma 356 ezer volt, 1,1%-kal több, mint az előző évben. Egyenértékesítve 338 ezer volt, 2,0%-kal több, mint 2011-ben. Az egyenértékes számítás alapján az alkalmazottakaránya 86, a férfiakaránya ezen belül 52% volt. Ágazati bontás szerint a legtöbb vendéglátásban dolgoztak (a turisztikai foglalkoztatottak 34%-a), második helyen a közúti személyszállítás alkalmazottai és egyéb foglalkoztatottai álltak (13%). A turizmusban betöltött állások aránya a nemzetgazdaságban foglalkoztatottak 9,2%-át tette ki. A ledolgozott munkaórák száma 691 millió órára csökkent a 2011. évi 695 millióról.

Az **egy foglalkoztatottra jutó turisztikai kibocsátás** 2012-ben 9,4 millió forint/fő, a hozzáadott értékből számítva a termelékenység pedig 4,1 millió forint/fő volt.

2.7. Bruttó állóeszköz-felhalmozás a turizmusra jellemző ágazatokban

2012-ben a turisztikai ágazatokban a turisztikai célú bruttó állóeszköz-felhalmozás 230 milliárd forint volt, magasabb, mint az előző években, de folyó áron sem érte el a 2008. évi értéket.

Ennek mintegy 26%-a a légi személyszállítási, 23%-a a szállítást kiszolgáló tevékenységek, 11–11%-a a személyszállítási eszközök kölcsönzései, illetve a sport- és szabadidős tevékenység ágazatokban jelent meg. Az állóeszközök típusa szerint a beruházások 41%-át turisztikai célú személyszállításra, 40%-át nem lakáscélú építményekre, 13%-át egyéb gépekre és felszerelésekre fordították², a szálláshely-szolgáltatásban valósult meg a turisztikai beruházások 5,5%-a.

A turizmus ágazataira a **nemzetgazdaság** bruttó állóeszköz-felhalmozásából 2012-ben 4,2% jutott. Az ezer forint **egységnyi kibocsátásra** jutó állóeszköz-felhalmozás a nemzetgazdaságban 96, a turizmus ágazatban 73 forint volt.

2.8. A turizmus főbb jellemzői, 2012

2012-ben a turisztikai céllal hazánkba érkező **külföldiek** 9%-kal több utazást tettek Magyarországra, mint 2011-ben, az utazások száma 13,6 milliőről 14,9 millióra nőtt. Az egy napra érkezők aránya jelentős (42%), számuk 2012-ben az előző évi 5 milliőről 6,3 millióra bővült, a több napra érkezők utazásainak száma változatlan maradt. A turisztikai célú külföldi beutazók 46 millió vendégéjszakát vettek igénybe hazánkban.

2012-ben a külföldi látogatók 79%-a szárazföldi (vasúton, buszon, személygépkocsival), 21%-a légi (menetrendszerű és charterjáratokkal), 0,8%-a belvízi közlekedéssel érkezett.

A légi úton érkezők száma (a Malév-csőd következtében) 7,0%-kal csökkent (3,4-ről 3,1 millió utazásra), a vízi és közúton érkezőké 14%-kal emelkedett. Az eltöltött idő tekintetében – repülővel – a több napra

² Az itt szereplő arányok a „8. Bruttó állóeszköz-felhalmozás a turizmusra jellemző ágazatokban” táblázat összesen tételsorára vonatkoznak, nem tartalmazzák a „Más pénzügyi eszközöket”.

turisztikai céllal érkezők 3,1%-kal kevesebb vendégéjszakát töltek hazánkban, míg a vízi és a közúton érkezők 1,0%-kal többet.

Az év során a **lakosság** 17 millió többnapos **belföldi** utazást tett, melyek alkalmával 71 millió napot (54 millió éjszakát) töltött a lakóhelyétől távol.

Az utazások legfontosabb motivációi a szórakozás, pihenés, illetve az ismerős meglátogatása voltak, az utazáson töltött idő 88%-a e célok valamelyikéhez kapcsolódott. Az egészségmegőrzésnek, illetve a hobbi jellegű munkavégzésnek a részesedése 4,0–4,0% volt. Mindezzel szoros összefüggésben van az is, hogy minden második éjszakát a rokonok, ismerős által biztosított szálláson töltötték az utazók, míg 19%-ot a saját második otthonban. A kereskedelmi szálláshelyek közül a szállodák (18%) voltak a legnépszerűbbek.

2012-ben a **lakosság** 13,7 millió turisztikai célú utazást tett **külföldre**, 3,3%-kal kevesebbet, mint az előző évben. A csökkenést a többnapos utazások számának jelentős (9,4%-os) csökkenése okozta, ezáltal a többnapos turisztikai utazások száma 4,4 millió alá esett. A több napra látogatók minden fő motivációs célból kevesebben utaztak külföldre 2011-hez viszonyítva, a legnagyobb arányú csökkenés a tanulási és a vásárlási célú utak esetében volt, de kevesebben választottak külföldi úti célt üzleti útra és a szabadidő eltöltése miatt is. Az összes utazás kétharmadát kitevő egynapos, éjszakázás nélküli utak száma 9,3 millió alkalom volt, 2011-hez képest változatlan.

Amellett, hogy kevesebben utaztak turisztikai céllal külföldre, az utak hossza is rövidült. A lakosság 2011-hez képest összességében 14%-kal kevesebb időt, 38 millió napot (13,2 millió éjszakát) töltött külföldön, amit a többnapos utakon eltöltött idő 18%-os visszaesése okozott. Az átlagos tartózkodási idő 7,3 napról 6,6 napra csökkent.

2.9. A turisztikai teljesítmény és foglalkoztatás alakulásának hatása a nemzetgazdaság egészére (multiplikátorhatás)

A turizmus-specifikus ágazatok multiplikátorai jelzik, hogy egy adott ágazat egységnyi végső felhasználási célú kibocsátása – a termelésbe begyűződő kapcsolatok révén – milyen mértékű bruttó kibocsátást generál a gazdaság egészében. Az elemzéshez a 2010. évi ágazati kapcsolatok mérlegét használtuk fel. A mutató a turizmus-specifikus ágazatok összes tevékenységére vonatkozik, nem kizárólag a turizmusköltséghez köthető tevékenységekre. Ezenkívül van számos olyan, turizmushoz köthető költség is, ami nem ezekhez a specifikus ágazatokhoz kapcsolódik.

Turizmus-specifikus ágazatok multiplikátor-indexei (2010-es ÁKM alapján)

Turisztikai ágazatok	Output multiplikátor ^a
1. Szálláshely-szolgáltatás	1,86
2. Vendéglátás	1,86
3. Helyközi vasúti személyszállítás	1,52
4. Egyéb szárazföldi személyszállítás	1,52
5. Tengeri és belvízi személyszállítás	1,38
6. Légi személyszállítás	1,25
7. Személyszállító eszközök (személygépjármű, vízi, légi) kölcsönzése	1,22
8. Utazásközvetítés, -szervezés, egyéb foglalás	1,32
9. Kulturális szolgáltatások	1,53
10. Sport- és szabadidős tevékenységek	1,76
11. Gyógyfürdő-szolgáltatás	1,35
12. Szállítást kiegészítő tevékenység	1,49
Összesen	1,61

^a Leontief-inverz módszer alapján.

Az indexek jelentése szerint egy egységnyi szálláshely-szolgáltatás iránti kereslet 1,86 egységnyi bruttó termelést generál a nemzetgazdaságban, ami megegyezik a vendéglátás tovaggyűrűző hatásával, és csaknem ekkora a sport- és szabadidős szolgáltatások esetében is. A turizmuson belül a legkisebb tovaggyűrűző hatás a személyszállító eszközök kölcsönzése és a légi személyszállítás ágazatokban figyelhető meg, ahol egységnyi kereslet csak 1,22, illetve 1,25 termelési egységet generál a nemzetgazdaságnak. A turisztikai ágazatok átlagosan 1,61 egységnyi bruttó termelést generáltak 2010-ben.

3. Mellékletek

3.1. Összefoglaló adatok

Mutatók	2004	2005	2006	2007	2008 ^a	2009	2010	2011	2012
Külföldiek magyarországi turisztikai kiadásai, milliárd forint	597	636	678	639	731	819	828	847	841
Lakosság turisztikai kiadásai, milliárd forint ^b	441	627	400	452	624	506	545	574	580
Külföldre utazók turisztikai kiadásai, milliárd forint ^c	578	581	591	708	563	538	506	495	460
Magyarországi turisztikai fogyasztás, (1.+2.) milliárd forint	1 038	1 263	1 078	1 091	1 355	1 325	1 373	1 421	1 420
Összes turisztikai kibocsátás, milliárd forint	1 934	2 235	2 535	2 971	3 007	2 940	2 969	3 183	3 167
Turisztikai ágazatok összes hozzáadott értéke alapján, milliárd forint	877	978	1 086	1 322	1 241	1 189	1 223	1 333	1 396
Foglalkoztatottság a turizmusra jellemző ágazatokban, ezer fő ^d	308	303	309	323	333	318	317	331	338
Bruttó állóeszköz-felhalmozás a turizmusra jellemző ágazatokban, milliárd forint	423	386	386	401	245	228	177	169	230
Turizmusra jell. ágazatok összes kibocsátásának aránya a nemzetgazdaság összeséből, %	4,6	4,9	5,0	5,5	5,4	5,7	5,4	5,5	5,5
ebből: szálláshely-szolgáltatás és vendéglátás kibocsátásának az aránya, %	1,4	1,3	1,3	1,3	1,9	2,0	1,9	1,8	1,9
Turizmusra jellemző ágazatok összes hozzáadott értékének aránya a nemzetgazdaság összeséből, %	5,1	5,2	5,3	6,1	5,5	5,5	5,4	5,6	5,8
ebből: szálláshely-szolgáltatás és vendéglátás hozzáadott értékének az aránya, %	1,5	1,4	1,3	1,4	1,7	1,8	1,6	1,6	1,7
Foglalkoztatottság a turizmusra jellemző ágazatokban a nemzetgazdasághoz képest, %	8,3	7,9	8,0	8,4	8,7	8,6	8,6	9,0	9,2
Bruttó állóeszköz-felhalmozás a turizmusra jell. ágazatokban a nemzetgazdasághoz képest, %	9,2	7,7	7,5	7,4	4,2	4,3	3,2	3,0	4,2
Turisztikai fogyasztás aránya a belföldi kínálatban, %	1,8	2,1	1,6	1,3	1,7	1,8	1,8	1,8	1,8

^a A 2007-ig érvényes turizmus-szatellitszámla elveit felváltotta a 2008-as turizmus-szatellitszámla ajánlott módszertani keret (TSA: RMF 2008), amelyet az ENSZ Turisztikai Világszervezete (UNWTO), az ENSZ Statisztikai Divíziója (UNSD), a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (OECD) és az Európai Unió Statisztikai Hivatala (EUROSTAT) nemzetközi intézményi csoport dolgozott ki. Az új módszertan figyelembe veszi az osztályozási változásokat, valamint beépítette azokat az újdonságokat, amelyeket a tagállamok vetettek fel az első szatellitszámlák bevezetése óta.

^b A 2006. és a 2007. évi adat nem tartalmazza az egynapos utazásokat.

^c 2004–2007-ig a külföldre utazók turisztikai kiadásaiiban szerepelnek a határon belüli és kívüli költések. 2008-tól az új módszertan alapján csak a külföldi költések.

^d Egyenértékes.

3.2. A turisztikai ágazatok kategóriái

IRTS / TSA:RMF turisztikai ágazatok	ISIC Rev.4 ^a	NACE Rev.2 (TEÁOR'08) ^b	Leírás (TEÁOR'08)
Nemzetközileg ajánlott csoportosítások			
1. Szálláshely-szolgáltatás ^c	5510 5520 5590	5510 5520 5530 5590	Szállodai szolgáltatás Üdülési, egyéb átmeneti szálláshely-szolgáltatás Kempingszolgáltatás Egyéb szálláshely-szolgáltatás
2. Vendéglátás	5610 5629 5630	5610 5629 5630	Éttermi, mozgó vendéglátás Egyéb vendéglátás Italszolgáltatás
3. Vasúti személyszállítás	4911	4910	Helyközi vasúti személyszállítás
4. Közúti személyszállítás	4922	4932 4939	Taxis személyszállítás Egyéb szárazföldi személyszállítás
5. Vízi forgalmi személyszállítás	5011 5021	5010 5030	Tengeri személyszállítás Belvízi személyszállítás
6. Légiforgalmi személyszállítás	5110	5110	Légi személyszállítás
7. Személygépjármű kölcsönzése	7710	7711 7712	Személygépjármű kölcsönzése Gépjárműkölcsönzés (3,5 tonna fölött)
8. Utazási irodák, utazásszervezői és egyéb foglalási tevékenység	7911 7912 7990	7911 7912 7990	Utazásközvetítés Utazásszervezés Egyéb foglalás
9. Kulturális szolgáltatások	9000 9102 9103	9001 9002 9003 9004 9102 9103 9104	Előadó-művészet Előadó-művészetet kiszolgáló tevékenység Alkotóművészet Művészeti létesítmények működtetése Múzeumi tevékenység Történelmi hely, építmény, egyéb látványosság működtetése Növény-, állatkert, természetvédelmi terület működtetése
10. Sport- és szabadidős tevékenység	7721 9200 9311 9321 9329	7721 9200 9311 9313 9321 9329	Szabadidős eszköz, sporteszköz kölcsönzése Szerencsejáték, fogadás Sportlétesítmény működtetése Testedzési szolgáltatás Vidámpark, szórakoztatóipari tevékenység Egyéb szórakoztatás, szabadidős tevékenység
Nemzeti kategóriák			
11. Gyógyfürdő-szolgáltatás		9604 8690	Fizikai közérzetet javító szolgáltatás Egyéb humán-egészségügyi ellátás
12. Szállítást kiszolgáló tevékenység		5221 5222 5223	Szárazföldi szállítást kiegészítő szolgáltatás Vízi szállítást kiegészítő szolgáltatás Légi szállítást kiegészítő szolgáltatás

^a Forrás: IRTS 2008 – Draft Compilation Guide (November 2010) – nem publikált

^b Forrás: fordítókulcs ISIC Rev.4 – NACE Rev.2 (<http://unstats.un.org/unsd/cr/registry/regso.asp?Ci=70>)

^c Második otthonoszlolgáltatás (TEÁOR'08 - 6810, 6820) adat nem érhető el.

Fogalmak

Turizmus-szatellitszámlák (Tourism Satellite Accounts)

A nemzeti számlák rendszerének egyik szatellitszámlája, összeállításának célja a turizmus keresleti és kínálati oldalának megfigyelése, valamint a turizmus szektor teljesítményének mérése, amellyel hozzájárul a gazdaság egészéhez. A számbavétel kiterjed a látogatók utazáshoz kapcsoló áru- és szolgáltatáskeresletére, a gazdaságon belül a turizmushoz kapcsolódó áru- és szolgáltatáskínálatra, valamint a turisztikai kínálat más gazdasági tevékenységekre tovagyűrűző hatására is.

Látogató (Visitor)

Utazó, aki kirándulást tesz olyan helyekre, amely a szokásos környezetén kívül esik, kevesebb mint egy évre, bármilyen célból (üzlet, szórakozás vagy más személyes szándékkal). E látogatók utazásai minősülnek turisztikai utazásoknak. Nem tartozik e körbe az a rezidens személy, aki a rendeltetési helyen munkahelyi alkalmazásban áll.

Turista és egynapos látogató (Tourist and same-day visitor)

A látogató (belföldi vagy külföldi), ha utazása tartalmaz eltöltött vendégéjszakát, turistának minősül (többnapos látogató), különben kirándulónak (egynapos látogató).

Külföldiek magyarországi turizmusa (Inbound tourism)

Tartalmazza a nem rezidens látogató magyarországi utazását. Más néven: beutazó turizmus.

Lakossági turizmus (Domestic tourism)

Tartalmazza a rezidens látogató magyarországi utazását, akár hazai, akár külföldi utazás részeként, más néven: belföldi turizmus.

Külföldre utazók turisztikai kiadásai (Outbound tourism)

Magába foglalja a rezidens látogató Magyarországon kívüli tevékenységét, akár kiutazó, akár belföldi turizmus részeként, más néven: kiutazó turizmus.

Magyarországi turizmus (Internal tourism)

Tartalmazza a külföldiek magyarországi utazásait és a lakossági turizmust. Vagyis a rezidens és a nem rezidens látogató tevékenysége Magyarországon, belföldi vagy nemzetközi utazás részeként, más néven: hazai turizmus.

Turisztikai kiadások (Tourism expenditure)

Az az összeg, amelyet fogyasztási cikkek és szolgáltatások beszerzésére, értéktárgyak saját használatba vételére vagy ajándékozásra fizettek ki a turisztikai utazás során. Magában foglalja mind a saját, mind a mások által térített költségeket.

Turisztikai cél (Touristic motivation)

Üdülés, városnézés, természetjárás, rokon, barát látogatása, gyógykezeltetés, egészségmegőrzés, konferencián részvétel, kulturális vagy sportesemény, üzleti út, vadászat, vallási zarándoklat, rendezvénylátogatás, egy éven belüli tanulás vagy munkavégzés.

Nem turisztikai cél (Non-touristic motivation)

Egy évnél hosszabb idejű tanulás, munkavégzés, napi ingázás, munkába járás.

Turisztikai (közvetlen) hozzáadott érték (Tourism direct gross value added)

Azon turisztikai és kapcsolódó ágazatok által generált hozzáadott érték, amelyek közvetlenül hozzájárulnak a magyarországi turisztikai fogyasztáshoz. A „közvetlen” kifejezés a terminológiában arra a tényre utal,

hogya a turizmus-szatellitszámlák csak a hozzáadott értéket mérik (a turisztikai és kapcsolódó ágazatokban) a látogatók fogyasztásának eredményeképp, és figyelmen kívül hagyják a közvetett és az indukált hatást, amelyet a fogyasztás generálhat.

Lakosság turisztikai kiadásai (Domestic tourism expenditure)

Nemcsak a hazai látogatók itthoni turisztikai költségeit tartalmazza, hanem a külföldre utazók költségét is. A gazdasági haszon nem köthető mindig az utazás alatt látogatott helyhez. Nem minden nemzetközi utazási költség merül fel külföldön, különösképp mivel egy szolgáltatást meg lehet rendelni hazai vagy külföldi cégtől is (pl. nemzetközi szállítványozási cég, vagy „en route”, azaz „úton felmerülő” költségek esetén).

Turisztikai fogyasztás (Tourism consumption)

Hivatalos definíció szerint a turisztikai fogyasztás megegyezik a turisztikai kiadással. Tehát az az összeg, amelyet fogyasztási cikkek és szolgáltatások beszerzésére, értékek, tárgyak saját használatba vételére vagy ajándékozásra fizettek ki a turisztikai utazás során, és amely magában foglalja mind a saját, mind a mások által térített költségeket, megfelel azoknak a pénzügyi tranzakcióknak, amelyek tartalmazzák még a második otthon (nyaraló) és a szociális transzferek fogyasztását, illetve más beszámított fogyasztást is.

Magyarországi turisztikai fogyasztás (Internal tourism consumption)

Rezidensek és nem rezidensek turisztikai fogyasztása. A rezidens (lakossági) fogyasztás tartalmazza a háztartások turisztikai fogyasztását és a munkáltatók üzleti útra fordított kiadásait.

Bruttó állóeszköz-felhalmozás (Gross fixed capital formation)

Fontos összetevő a turisztikai ágazatok leírásához és elemzéséhez. Ágazati szemszögből nemcsak a bruttó állóeszköz-felhalmozás lényeges, hanem a nem termelt, nem pénzügyi eszközök (pl. föld) és a nem termelt eszmei vagyონrészek (földjogok, védjegyjogok) tranzakciói is számottevőek egy szélesebb perspektívában.

Utazás (Trip)

Személy által megtett út, amely során elindul a szokásos környezetéből egy másik helyre, ameddig vissza nem tér megszokott lakóhelyére (körút). Az utazás a különböző helyeken tett látogatásokból áll össze. Az **egynapos** utazás olyan út, amely nem tartalmaz vendégéjszakát. A **turisztikai utazás** magába foglal minimum egy eltöltött vendégéjszakát.

Jelmagyarázat:

- .. = az adat nem ismeretes
X = a megfigyelt statisztikai jelenség nem fordult elő

További információk, adatok (linkek):

Táblák

[Turizmus-szatellitszámlák, 2012](#)

[Tourism satellite accounts, 2012](#)

Elérhetőségek:

kommunikacio@ksh.hu

info@ksh.hu

Telefon: (+36-1) 345-6789